

גם בדריסה ולמה פטרו שמואל?

והגמרא מפרשת שדברי רבינא נסובים על הברייתא:

אלא, הא דאמר **רבינא** שמדובר בארי בן תרבות, **לאו אשמואל אתמר**, לא על דברי שמואל אמרם, **אלא אמתניתא**, על הברייתא ששינונו בה: וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק, טרפה בהמה ואכלה בשר, משלם נזק שלם. ועל כך אמר: **כי תני מתניתא**, מה ששינונו בברייתא שטרפה ואכלה משלמת נזק שלם, אין זה מפאת שדרכו של ארי לטרוף, והחייב הוא מדין שן. כי באמת אין דרכו של ארי לטרוף, והחייב הוא מדין קרן. והברייתא מדברת אפילו בארי בן תרבות ו**אליבא דרבי אלעזר**, דאמר **לאו אורחיה** הוא להזיק, והחייב הוא מדין קרן.⁽²⁹⁾ וממילא לא קשה על שמואל מהברייתא, כי הברייתא מחייבת מדין קרן ולא מדין שן כי באמת אין דרכו לטרוף.

והגמרא מקשה גם על פירוש זה: **אי הכי**,

שנכנסה לחצר הניזק, שטרפה בהמה על מנת להניח, ומדובר שהניחה ולא אכלה, או דרסה ואכלה, משלמת נזק שלם.⁽²⁸⁾

רבינא מפרש אחרת את דברי שמואל ובזה מתיישבת הקושיא מהברייתא:

רבינא אמר, באמת גם דרכו של ארי הוא לטרוף ולאכול וכפי ששינונו בברייתא, וכי קאמר שמואל, ומה שאמר שמואל שארי הטורף ברשות הרבים חייב כיון שאין דרכו בכך, מדובר בארי בן תרבות, ו**אליבא דרבי אלעזר**, ולפי שיטת רבי אלעזר במשנתנו דאמר שאריה בזמן שהוא בן תרבות אינו מועד מתחילתו כי **לאו אורחיה** להזיק. ולכן כשאריה בן תרבות טורף הוי קרן, וחייב אז אף ברשות הרבים חצי נזק.

ומקשה הגמרא על דברי רבינא: **אי הכי**, אם כך שמדובר בארי בן תרבות שאין דרכו להזיק, אם כן אפילו דרסה ואכלה נמי ליחייב, יתחייב גם ברשות הרבים חצי נזק כדין קרן, כיון שבן תרבות אין דרכו להזיק

כגון שדרסה, אלא שהברייתא לא האריכה, ונקטה בקיצור.

דיש לנו הוכחה דטרף להניח, דאם היה דעתו לאכול היה דורס ואוכל. [מנחת יהודה].

29. ביאור הדברים: הנידון אם דרכו של ארי לטרוף או לא הוא רק לרבנן, או לרבי אלעזר בארי שאינו בן תרבות, אבל בארי בן תרבות לפי רבי אלעזר לכו"ע אין דרכו לטרוף, לכן נקט רבינא "ארי בן תרבות ואליבא דרבי אלעזר" כלומר אפילו לשיטתו אפשר להעמיד דהוי מטעם קרן, כך גם אפשר לומר לפי רבנן שבאמת אין דרכו של אריה לטרוף וכשמואל והחייב הוא מטעם קרן. [על פי רש"י והתוס' בפירושה הראשון].

28. צריך ביאור, הרי דרסה ואכלה משלם נזק שלם זה רק ב"ארי" ואילו בברייתא קתני "חיה" הכולל אף את הזאב ושאר חיות שאין דרכם לדרוס. והקשה כן בתורת חיים. והפני יהושע העיר דזה דוחק שהרי בברייתא לא נזכר כלל להניח, וכתב הפני יהושע שבאמת טרפה פירושו בין לאכול בין להניח, ובהוא גופא לצדדין קטני, והיינו, שטרפה ואכלה מיד בזאב, או שטרפה להניח בארי. אלא, כיון שמלשון הברייתא משמע ד"ואכלה" קאי על כל החיות, לכך מפרש דגבי ארי שייך נמי לשון "ואכלה"